

Nijkerk *Natuurlijk*

Kwartaalblad voor leden en donateurs van IVN Nijkerk Nummer 1 - 2023

Winter

Bestuur

Voorzitter	Maarten Oosterkamp	06-28 84 94 40 voorzitter@ivn-nijkerk.nl
Secretaris	Rien Loman (<i>adjunct</i>)	secretaris@ivn-nijkerk.nl
Penningmeester	Ellie Kroon	06-13 07 63 39 penningmeester@ivn-nijkerk.nl
Algemeen lid	Ruud Verhoef	06-50 74 38 18 promo@ivn-nijkerk.nl

Colofon

Nijkerk Natuurlijk is een uitgave van IVN-afdeling Nijkerk. Kopij en reacties kunt u uiterlijk tot **15 februari 2023** sturen naar Egbert Woudenberg, nn@ivn-nijkerk.nl; tel. 06-43 48 39 27 (tekst zo mogelijk in Word aanleveren en **afbeeldingen los** bijleveren als JPG of TIFF).

Redactie:

Egbert Woudenberg (coördinator)
Hilda Blom
Arjan Kalee

Lay-out en productie:

Renea Grafisch, Nijkerk

Bezorging:

Hilda Blom
Tiny Meersma
Robin Nellestein
Marion Petrie
Anita de Raad
Jaap Schaap
Marinus van Tol
Wil van Winkoop
Dinie Vos

Foto op de voorkant:

De Siberische grondeekhoorn, van Thea de Ruijter.
Een toelichting bij deze foto vindt u op pagina 5.

Nijkerk *Natuurlijk*

Jaargang 46; 2023 nr. 1 (Winter)

Kwartaalblad voor leden en donateurs van IVN Nijkerk.

De afdeling IVN Nijkerk is opgericht op 14 maart 1977.

Secretariaat: Raadhuisstraat 29, 3861 KP Nijkerk,
secretaris@ivn-nijkerk.nl

Banknummer: NL32RABO0347864759 t.n.v. IVN Nijkerk

Ledenadministratie: Herman van Dasselaar, ledenadministrateur@ivn-nijkerk.nl

Lidmaatschap: lid € 24,00, donateur € 16,00, huisgenootlid € 12,00,
jeugdlid € 7,50 en cadeaulid € 15,00 per jaar

Website: www.ivn.nl/afdeling/nijkerk

Inhoudsopgave

Van de penningmeester	4
Algemene Ledenvergadering IVN-Nijkerk	4
De Siberische grondeekhoorn - <i>bij de voorpagina</i>	5
Gezocht: Enthousiaste vrijwilligers voor de scholenwerkgroep IVN Nijkerk	6
Natuurlijk proeven	8
Natuurwerkdag 2022	10
Egels in de tuin	12
Sta eens stil bij een wilg	14
Paddenstoelenexcursie Nimmerdor	16
De badkuip en de uil	18
Verwondering en bewondering!	20
Verwondering	22
Speulderbos, het bos met de dansende bomen	25
Creatief met recycling	27
Wergroepen	31

IVN is een landelijke organisatie die mensen lokaal bij de natuur betreft. Meer dan 20.000 ervaren vrijwilligers organiseren jaarlijks met veel passie en kennis talloze excursies, cursussen, wandelingen en tentoonstellingen. Zo komen veel mensen in contact met de natuur. En dat is nodig, want IVN is ervan overtuigd dat kennis van natuur, milieu en landschap de betrokkenheid vergroot. Door uw lidmaatschap ondersteunt u IVN Nijkerk.

Van de penningmeester

We ontvingen van de Rabobank het goede nieuws dat de RABO Clubkasactie 600 euro heeft opgebracht. In 2021 en 2022 waren we al heel blij met 300 euro opbrengst. Nu het dubbele. Het zou kunnen zijn dat het doel de RABO leden aansprak. Wij hebben namelijk aangegeven dat de scholenwerkgroep het geld goed kon gebruiken om leskisten te maken.

Een leskist bestaat uit materiaal dat nodig is om een goede excursie te verzorgen. Je kunt dan denken aan zoekkaarten en lopen. Een paar enthousiastelingen van de gidsenopleiding waren alvast begonnen met een lieveheersbeestjes project.

Wat zijn we blij dat we nu meer financiële armslag hebben. Deze gemotiveerde werkgroep kan deze extra versterking goed gebruiken! Daarnaast zijn extra vrijwilligers ook zeer welkom. Deze keer hebben we ook sociale media gebruikt om onze leden aan te sporen te stemmen op onze club bij de RABO, omdat elke stem geld waard is. Wij willen jullie allemaal hartelijk bedanken voor de stemsteun.

*Ellie Kroon
penningmeester*

Woensdag 22 maart 2023

ALGEMENE LEDENVERGADERING IVN-NIJKERK

Op woensdag 22 maart 2023 houden wij onze Algemene Ledenvergadering in de bibliotheek aan de Frieswijkstraat 99 te Nijkerk.

Mocht u met de auto komen dan kunt u deze parkeren op het parkeerterrein bij de Boni.

De bibliotheek is vanaf 19.30 uur open. De vergadering begint om 19.45 uur.

Wat u na de pauze voorgeschoteld krijgt is nog een verrassing.

De agenda en de daarbij behorende stukken ontvangt u ruim voor de vergadering.

*Namens het bestuur
Rien Loman
Adjunct Secretaris*

ivn natuur
educatie
Nijkerk

De Siberische grondeekhoorn - bij de voorpagina

Dit leuke eekhoortje vind je niet in de omgeving van Nijkerk. Helaas! Eigenlijk hoort dit eekhoortje ook niet in Nederland in de vrije natuur voor te komen. Maar ze zijn zo leuk en fotogeniek dat ik hem hier toch wil laten zien. Af en toe ga ik dan ook richting Tilburg op zoek naar dit leuke eekhoortje. En dat is elke keer weer genieten.

De naam zegt het al, de Siberische grondeekhoorn komt voornamelijk van nature voor in Siberië. In Tilburg is het diertje eind twintigste eeuw ontsnapt na de sluiting van het Tilburgs dierenpark dat gelegen was in het boscomplex ten zuidwesten van Tilburg. Een kooi met de dieren viel tijdens de verhuizing van de wagen af, waardoor zij uit konden breken. Een echte exoot dus. Maar hij doet het prima in de bossen bij Tilburg en hij vormt gelukkig ook geen bedreiging voor onze eigen rode eekhoorn. Er zijn naast Tilburg meer plekken in Nederland waar je dit grondeekhoortje kan tegenkomen.

Het grondeekhoortje is een stuk kleiner dan de rode eekhoorn. Hij heeft een grijze staart van 8 tot 15 centimeter lang en over de rug lopen in de lengterichting vijf strepen. Hij wordt 12 tot 17 centimeter lang en 50 tot 120 gram zwaar.

Van november tot en met maart houdt de Siberische grondeekhoorn een winterslaap. Af en toe wordt hij even wakker om te eten van zijn wintervoorraad.

Het grondeekhoortje graaft burchten tot 50 cm diep met 1 tot 2 meter lange gangen, een nestkamer en een voorraadkamer. De burcht heeft meestal één, maar soms twee, uitgangen. Zo'n uitgang is maximaal 6 cm breed. Vaak liggen de burchten tussen de boomwortels. De burchten van verschillende dieren liggen in kolonies bij elkaar, maar elk dier heeft zijn eigen territorium. De grenzen van een territorium worden met urine gemarkeerd.

Paren doen ze in de tweede helft van april. Na een draagtijd van 6 weken worden tussen de 3 tot 6 jongen geboren. De jongen worden 4 tot 6 weken gezoogd. Per jaar krijgt een vrouwtje meestal één worp. Heel soms twee. Het grondeekhoortje kan ongeveer 6 tot 7 jaar oud worden.

Dieren zoals deze grondeekhoortjes horen in vrijheid te leven. Ze hebben in Tilburg hun vrijheid genomen en doen het prima in Nederland.

Helaas zijn er nog mensen die deze eekhoorntjes als huisdier hebben. Gelukkig mag dat niet meer. Genieten van de vrije natuur van alles wat daar leeft en groeit is zoveel mooier.

En deze grondeekhoorntjes hebben er geen moeite mee om af en toe even te poseren voor een fotograaf.

Thea de Ruijter

GEZOCHT:

Enthousiaste vrijwilligers voor de scholenwerkgroep IVN Nijkerk

Wil jij met ons mee doen?

Kennis is niet nodig, enthousiasme en belangstelling voor de natuur natuurlijk wel.

Als scholenwerkgroep willen we kinderen de natuur laten beleven en ervaren door interactieve natuurlessen waarin zelf ontdekken, verkennen en beleven centraal staat. Waarmee de ontwikkeling van het natuur- en milieubesef bij de kinderen wordt gestimuleerd.

Wij bieden verschillende scholen leuke en leerzame natuurlessen aan en zo maken wij het voor veel kinderen mogelijk om de natuur te beleven en te ervaren.

Het komende jaar richten we ons op:

- Natuurwandeling Hoevelakense Bos (groep 3)
- Lieveheersbeestjesles (groep 4/5)
- Slootjevissen (groep 4/5/6)
- Boomfeestdag (groep 6/7)
- Microscooples (groep 7/8)

Daarom zijn wij op zoek naar jou als enthousiaste vrijwilliger om een steentje bij te willen dragen aan onze natuurlessen.

Wil je je aansluiten bij onze leuke werkgroep?

Meld je dan snel aan bij Ruud Verhoef via: scholenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl

Je kunt overal tanken maar sparen voor IVN Nijkerk doe je alléén bij

Bij iedere liter brandstof wordt 2 cent gereserveerd
voor de natuurvereniging IVN.
GEWOON DOEN

MOS bv

verenigingsmanagement,
secretariaat, financiële
administratie,
communicatie en advies

www.mos-net.nl

MOS Select bv

werving en selectie,
detachering,
uitzenden

www.mosselect.nl

MOS Events bv

evenementen,
congressen, workshops

www.mosevents.nl

Postbus 1058 - 3860 BB Nijkerk - Tel: 033 - 247 34 00
E: mos@mos-net.nl - W: www.mos-net.nl

Sanitair
Alle merken kranen
Onderdelen voor kranen
Gashaarden
Elektra
PVC afvoer
Badkameraccessoires
Dakbedekkingsmaterialen

Ohmstraat 1, 3861 NB Nijkerk
(033) 245 14 72

Voor bedrijven en particulieren
Openingsdagen en overige
informatie vindt u op:
www.van-dasselaar.nl

Natuurlijk Proeven

De Werkgroep *Natuurlijk Proeven* bestaat uit ongeveer 12 deelnemers, die telkens op de eerste zaterdag van de maand samenkomen in het gezellige prieltje van Elly Kuyt aan de Buntwal in Nijkerkerveen. De naam van de werkgroep verradt al een beetje waar het om gaat nl. het proeven van gerechten waarvan het merendeel van de ingrediënten rechtstreeks uit de natuur komt. Nu is er bij Elly op eigen terrein veel natuurlijk voedsel te vinden, maar af en toe moeten we, voor de variatie, toch even uitwijken naar de vrije natuur om daar te gaan wildplukken.

Wildplukken is in Nederland eigenlijk verboden en het wordt zelfs als stropen gezien! In de praktijk wordt het echter bijna altijd door de vingers gezien, maar je moet je dan wel aan een aantal regels houden zoals: pluk niet meer dan dat je nodig hebt, verstoor de omgeving niet, let er op dat de soort aanwezig blijft en tot slot: je bent niet alleen.

Voor het wildplukken van paddenstoelen wordt een maximum hoeveelheid aangehouden van circa 250 gram. Voor onze groep natuurproevers is dat een beetje weinig en daarom hebben wij als werkgroep besloten om ze dan zelf maar te gaan kweken op eigen terrein. Na enig overleg is gekozen om te beginnen met echt judasoor (zie foto's). Red.: er bestaan ook nog vals judasoor (wilg en populier) en viltig judasoor (voorkeur voor iep en es).

De naam Judasoor (in het Engels Wood Ear) wordt verklaard uit een overlevering over de Bijbelse figuur Judas die, nadat hij Jezus verraden had, zoveel spijt kreeg van zijn daad, dat hij zich aan de Judasboom verhing. Sindsdien groeien er Judasoren aan deze boom. Zo gaat het verhaal. Bij ons groeien ze vooral op dood vlierhout.

Judasoor wordt veel gebruikt in de Chinese en Japanse keuken. Ze zijn een beetje taai en hebben van zichzelf niet veel smaak, maar nemen goed de smaak aan van het hoofdgerecht.

Om te kunnen starten met het zelf kweken van Judasoren hebben we eerst verse vlierstammen verzameld met een doorsnee van circa 10 cm en een lengte van ongeveer 1 meter. Vervolgens zijn 40 deukels met mycelium besteld bij Gardenseeds-market in Warszawa, Polen.

Echt judasoor op de gewone vlier (Sambucus nigra). De naam vlier is afgeleid van het onrustig heen en weer fladderen van de bladeren in de wind. Sambucus komt van sambux (een rode verfstof), naar het rode sap van de vruchten. Nigra betekent zwart, naar de zwarte rijpe vruchten.

Begin oktober was het dan zover dat de eerste gaten in de vlierstammen geboord konden worden, waarna de deuvels met mycelium (ook wel broed genoemd) er met behulp van een hamer voorzichtig ingeslagen zijn. Na een laatste controle of alle deuvels er goed inzaten zijn de stammetjes op drie verschillende locaties op een vochtige schaduwrijke plaats in de tuin gelegd. Nu is het slechts een kwestie van afwachten of de proef zal slagen of niet.

Omdat het wel enige tijd kan duren voordat de eerste resultaten zichtbaar worden hebben we (als experiment) op één van de geënte vlierstammen

ook nog wat extra gaten geboord en deze volgepropt met (zelf verzamelde) verdroogde Judasoren. Dit experiment is eind september gestart en nu (begin december) zijn de eerste "Judasoorjes" al zichtbaar.

Zo kan het dus ook!

Gijs Moesbergen

Natuurwerkdag 2022:

MEEWERKEN MET STAATSBOSBEHEER OP NATUURCAMPING DE DASSELAAR

3 generaties samen aan de slag!

Slechts iets meer dan een week voor de Natuurwerkdag bleek dat de geplande locatie niet door kon gaan. Dan is het even improviseren, waar vind je zo gauw een andere locatie? Er hadden zich inmiddels een behoorlijk aantal mensen aangemeld vanuit de verschillende landschapswerkgroepen uit de omgeving van Nijkerk, en zelfs van ver daarbuiten! Afzeggen was geen optie.

Maar het mooie van zoiets is dat je even buiten de gebaande paden gaat zoeken. Net over het water, op het nieuwe land in de Flevopolder, werd ook een activiteit georganiseerd op Natuurkampeerterein Dasselaar in het Horsterwold. Daar waren extra mensen nog heel welkom, en kinderen ook. Helemaal perfect dus.

Natuurkampeerterein Dasselaar ligt in het grootste loofbos van Nederland, het Horsterwold. De camping is aangelegd als een soort grote bloem,

elk blaadje van de bloem is een veldje voor een paar tenten. De veldjes liggen omzoomd door de bomen en struiken van het bos. Maar de struiken waren inmiddels zo groot dat ze de veldjes half overgroeiden en overschaduwden.

Doel van deze dag werd dus op twee veldjes de struiken in een rand van een paar meter tot een halve meter boven de grond terug te snoeien, en van de vrijgekomen takken takkenrillen te maken. Dat zijn in rijen gestapelde takken. Takkerillen bieden veel schuilplaatsen voor vogels, zoals het winterkoninkje en een overwinteringsplaats voor egels. Hier brengen zij ook hun jongen groot. Daarnaast biedt het ook dekking voor grotere dieren zoals reeën.

Met alle vrijwillers zijn we op één van de twee veldjes aan de slag gegaan. Door het prachtige zonnige weer ging de temperatuur snel omhoog,

Enorme bergen takken liggen klaar om op een ril gezet te worden.

de mouwen werden opgestroopt en steeds meer jassen en truien hingen aan de bomen.

En wat een luxe hier: we hebben niet vaak een locatie met een goed toiletgebouw, en een overdekte zitplek met kampvuur! Voor de lunch had Staatsbosbeheer voor iedereen een lekkere warme kop soep, en Rien had heerlijke broodjes meegenomen. Tegen de lunch waren we al ruim over de helft van het werk, en na de lunch is nog een deel van de groep verder gegaan.

Geslaagde dag, en ik ben benieuwd hoe het er over een jaartje uitziet, als de afgezette struiken weer gaan uitlopen, maar je nog wel mooi het bos in kan kijken. Misschien een nachtje kamperen daar?

Voor wie ook een keer wil mee doen: De Landelijke Natuurwerkdag is jaarlijks, elke eerste zaterdag van

november, op een groot aantal locaties door heel Nederland.

Je kan ook een keertje meewerken op een werkdag van onze eigen werkgroep landschapsbeheer. In het winterseizoen gaan we om de zaterdag aan de slag op een locatie in de omgeving van Nijkerk. Zin om mee te gaan? Stuur ons een mail, dan informeren wij je over het programma.

*Sandra Plette
landschapsbeheer@ivn-nijkerk.nl*

Egels in de tuin

Egels zijn wonderlijke dieren. Iedereen die er mee te maken heeft spreekt er met vertedering over. Een paar jaar geleden heb ik een egel in een bench verzorgd. Die ging eind september onder zeil en kwam begin mei pas weer tevoorschijn. Ik dacht dat alle egels in ieder geval voor december in hun hol kropen en pas in april of mei weer tevoorschijn kwamen. Niets is echter minder waar. Ik schrijf dit artikel op 12 december 2022 en in deze nacht, het was halfvier en het vroom een paar graden, was een egel heerlijk aan het peuzelen van de pinda's en kattenbrokjes die ik iedere avond strooi.

Maar dat is nog niet alles. Hiervoor, vanaf mei ongeveer, zijn er iedere avond of nacht altijd één of meer egels geweest, die het voer opsmikkelden dat we strooiden. En ik kan weten dat het iedere avond of nacht was omdat we dit jaar geen dag zijn weggeweest.

Hoe doen egeltjes het? Heel voorzichtig is vaak het antwoord. Nou, inderdaad, vader Stekel heeft er wel een uur voor nodig gehad om moeder Prikkel te verleiden.

Leg kattenbrokjes in de tuin wanneer je er een egel ziet. Egels hebben een goed geheugen voor waar ze voer kunnen vinden. Grote kans dat ze iedere nacht terugkomen. Wel altijd voeren. Ze worden hier niet afhankelijk van.

Op warme avonden ging ik buiten zitten op een laag bankje met een tekenboek op schoot. Ik hoefde nooit lang te wachten of daar verscheen al weer een egel. Ik heb wel twintig tekeningen kunnen maken van deze grappige dieren.

Er is een boekje dat over egels gaat, maar daarin stond niet dat het gedrag van jonge egels anders is dan dat van oude egels. Van een kennis die bij de egelopvang heeft gezeten, hoorde ik dat jonge egels pas in december onder de wol gaan, oudere egels gaan veel eerder. Jonge egels slapen apart van hun ouders, bovendien dulden egels elkaar niet in hun territorium.

Zelfs de jonge egels gaan duwen als een andere jonge egel aan het voer komt. Tot vijf uur in de ochtend komen ze eten halen in de tuin.

Het is mogelijk dat het steeds andere individuen zijn. Eigenlijk moeten alle egels die 's nachts in de tuin komen, gemerkt worden. Dat gaat waarschijnlijk gebeuren door iemand die er in gespecialiseerd is.

We hebben nooit heel jonge egels in de tuin gezien. Pas als ze een half jaar

waren kwamen ze in onze tuin. Hoe dat zit moet nog onderzocht worden.

Dus mensen, ik heb ooit geschreven dat egels veel eerder tussen de klamme lappen verdwijnen, bij jonge egels is dat dus niet het geval.

Leendert de Boer

**Leen boeken/tijdschriften over tuinieren
bij de Bibliotheek! www.bibliotheeknijkerk.nl**

Bulderweg 16
3862 PK Nijkerk
tel: 06-224 00 523
e-mail: info@bokkers-verhuur.nl

STA EENS STIL BIJ EEN WILG

‘Sta eens stil bij een wilg’, niet om te mediteren of de boom te knuffelen (dat mag van mij ook), maar om te zien wat er allemaal leeft op die wilg. Van inlandse eiken is het bekend dat ze meer dan duizend organismen herbergen! En de Belgische wilgenspecialist Arnout Zwaenepoel vond op de wilg 598 organismen!

Daarom ben ik eens stil gaan staan bij een wilg om te kijken wat er aan leven te zien is. Ik hoefde geen uren te zoeken, hieronder ziet u wat ik zag. Met de app Obs-identify is het vaak wel mogelijk een naam te vinden (ofschoon die niet altijd klopt), maar zonder dat is het ook al boeiend.

1. Schietwilgwrattmijt

Mijten zijn heel klein, tot 1 mm. lengte en hebben acht poten. Er zijn heel veel soorten. De schietwilgwrattmijt veroorzaakt de kleine gallen op de bladeren van Schietwilg.

1

2. Gewone blaasgalwesp

Een klein wespje, tot 5 mm. groot, is de veroorzaker van deze gal. Het vrouwtje legt met haar legboor een eitje in het blad, waarna zich de gal vormt, waarin de larve veilig kan opgroeien en van kan eten (red.: het insect brengt een stofje in die lijkt op de groeihormoon van de plant zelf).

2

3. Opperold blad

Groei (?) of veroorzaakt door een bladroller (behorend tot de familie van microvlinders, in Europa leven ± 1000 soorten bladrollers). De rups van een bladroller rolt het blad op en leeft hier veilig in.

3

4

4. Wilgenroosje (red.: niet te verwarren met de plant)

Hier is het een mug die de gal veroorzaakt. De wilg vormt als reactie op het eitje een rozet van blaadjes.

4a. Wilgenroosje

In de winter, als de bomen kaal zijn, vallen de wilgenroosjes goed op.

4a

5. Spinsel

Zo'n dot spinsels zie je vrij vaak in wilgen zitten. De wilgenspinselmot zou de veroorzaker kunnen zijn. De tekening komt van een winterse wilg, er zaten lege pophuidjes in.

5

6. Mineergangen

Een insect legt eitjes op het blad en de larven die daar uitkomen leven van het bladmoes tussen de onder- en bovenkant van het blad. Vanwege de gelijkenis met mijnen worden ze bladmineerders genoemd. Kun je nagaan hoe klein en plat ze moeten zijn!

6

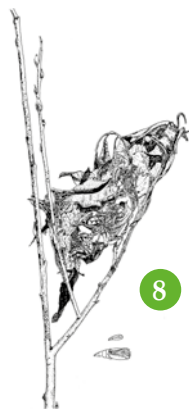
7

7. Wilgenbezemmijs

Men vermoedt dat het een mijt is die deze woekering teweegbrengt. Ze doen wat denken aan de bekende heksenbezems in berken, maar zijn veel kleiner.

8. Spinsel

Deze tekening komt van een winterse wilg, waarschijnlijk vergelijkbaar met nummer vijf. Er zaten lege pophuidjes in, ernaast is er een getekend.

8

Ik hoop dat uw interesse gewekt is en dat u ook eens stil staat bij een wilg.

Bram van Vliet

PADDENSTOELENEXCURSIE NIMMERDOR

Foto's van ons jaarlijkse uitje op 9 oktober 2022

Ook nu waren er weer zeldzame paddenstoelen te zien zoals:
Kammetjesstekelzwam, kroontjesknotszwam en oranje oesterzwam.

Oorzwammetje

foto: Arjan Kalee

Duivelseitjes Stinkzwam

foto: Eliza van der Velde

Oranje Oesterzwam

foto: Arjan Kalee

Bloedsteelmycena

foto: Eliza van der Velde

Glimmerinkzwam

foto: Arjan Kalee

Gerijpte Russula met gast

foto: Eliza van der Velde

Kammetjesstekelzwam

foto: Eliza van der Velde

Rechte Koraalzwam

foto: Arjan Kalee

Rossige Buiskussen

foto: Eliza van der Velde

Kammetjesstekelzwam

foto: Arjan Kalee

De badkuip en de uil

Het was hartje winter. Buiten scheen de zon uitbundig. De lucht was helderblauw. De bladeren van de bomen hadden de mooiste kleuren en vielen bij elk zuchtje wind als een bruinrode sneeuwbuï naar beneden. Dan werd alles bedekt met een dikke laag en daar kon je dan heerlijk mee gooien en in rollebollen. Het vroor. Nog even en er zou misschien geschaatst kunnen worden. Maar dan moest het nog wel een paar nachties flink door vriezen. Dat zou goed uitkomen want de kerstvakantie was deze week juist begonnen.

De man met de witte baard en de groene bodywarmer had de hele ochtend in zijn tuin gewerkt. Daar was altijd wel iets te doen: gras maaien, bomen snoeien (dat is wegnippen van dode takken, een soort kapstelbeurt dus, net als bij de kapper). En er moesten ook nodig nog een paar bollen gepoot worden, hekjes gerepareerd en planten winterklaar worden gemaakt. En vooral potten met planten naar binnen worden gesjouwd om ze te behoeden tegen de

vorst. Dat was een hele klus. Gelukkig had hij ook een klein kasje gebouwd tegen de zijkant van het huis. Dat is een huisje van glas voor de planten met een kacheltje erin voor als het erg koud wordt.

Vandaag was opa begonnen met het ingraven van een badkuip. Nu denken jullie vast dat dat een grapje is. Wie graaft er nu een badkuip in? In de winter nog wel! Er kan toch gewoon binnen warm worden gedoucht? Niet te lang natuurlijk. Eén keer in de week om je haar te wassen en om andere verwaarloosde gebieden wat extra aandacht te geven. Hooguit twee keer per week als je bezweet bent van het sporten. Nee, die badkuip gebruikte opa niet als zwembad. Daarvoor vond hij zichzelf toch een beetje te groot. Die badkuip was voor de dieren als drinkplaats en voor waterplanten.

Hij had eerst een kuil gegraven en toen heel voorzichtig die kuip erin laten zakken. Precies op maat en zomaar voor niks gekregen van een boer. Van die boer had hij ook stenen en dakpannen gekregen. Daar bouwde hij dan in zijn tuin een soort huisjes van. Tussen de stenen propte hij dan wat geschikte aarde om er muurplantjes te laten groeien zoals varentjes en ander spul. Zo werd de tuin van opa een spannend stukje land waar ook de buurkinderen soms kwamen spelen om hutten te bouwen en verstoppertje te doen en om aan

een touwladder te zwaaien of over de sloot te springen. Dat vond opa allemaal goed.

Van al dat werken was opa een beetje moe geworden en na een heerlijk kopje soep was hij zomaar in zijn blauwe stoel in slaap gesukkeld. Zijn laarzen had hij buiten laten staan en zijn voeten voelden de warmte van de vloerverwarming. Heerlijk.

Toen ging de telefoon. Hij schrok wakker maar hoorde oma's voetstappen al op de trap. Ze nam de telefoon op en liep ermee naar opa. "Voor jou", zei ze. "Hallo", zei opa. Het was zijn kleinkind. "Wat ben je aan het doen, opa?", vroeg ze. "Ik was een uiltje aan het knappen", zei opa. Het bleef even stil aan de andere kant. "Een uiltje?", vroeg ze verbaasd. "Hebben jullie een uil in de tuin?". En dat was ook zo. En omdat ze toch kerstvakantie had, maakten ze meteen een logeerspraak. Dan zou opa haar alles over zijn uil vertellen.

Een paar dagen later werd ze door haar moeder naar het huis van opa en oma gebracht. Opa vertelde haar toen alles over de bosuil die aan de overkant van de sloot was gaan wonen. Dat uilen graag in holle bomen nestelen of in kant-en-klare uilenkasten. Dat jonge uilen prullen heten en dat uileneieren rond zijn. Dat ze door kun ouders gevoerd worden met stukjes muis en dat vader- of moederuil na de maaltijd een bal

uitspugen met de botjes en de haartjes van de muizen er in, een uilenbal. Nog veel meer vertelde opa over de uil, maar vooral over het geluid dat uilen maken als het kinderbedtijd is.

Die avond kon ze moeilijk in slaap vallen. Opa had zo spannend verteld over zijn bosuil. Over de veertjes op zijn kop die geen oortjes waren, maar alleen bij de mooiste onder de uilen voorkwamen. Over die grote ogen die voor in zijn kop stonden zodat hij alleen vooruit kon kijken. En dat hij daardoor zijn kop bijna helemaal rond kon draaien om alles te kunnen zien. En dat hij een kampioen was in kijken in het pikkedonker om zijn prooi te kunnen vangen.

Dat allemaal vertelde opa. En ook dat een uil vooral in sprookjes heel wijs was. Alleen in sprookjes dan, want voor onze kleine logé was opa de wijste. Die wist zoveel en kon er zo mooi over vertellen!

Ze draaide zich nog eens om in het logeerbed en knipte het lampje uit. En toen gebeurde het. Heel uit de verte hoorde ze een zacht geluid. Zacht maar duidelijk. Hetzelfde geluid als opa haar had voorgedaan. "Oehoe, oehoe". Dat was hem, de bosuil van opa!

Nog een tijdje lag ze te luisteren naar dat bijzondere geluid en viel toen vredig in slaap.

Anneke Thuring

Verwondering en bewondering!

Twee woorden die bij me opkomen als ik denk aan de Groene Cursus verzorgd door mensen van het IVN en door hun gekozen gastdocenten.

Ik kan wel zeggen dat ik ervan heb genoten en veel heb bij geleerd. De cursus bestaat uit 5 avonden theorie en 4 ochtenden excursie. We kregen een avond les over bv. paddenstoelen en de zaterdag erop gingen we ze bekijken. Een erg leuk concept. Je ziet wat je hebt geleerd/gehoord direct in de praktijk. Ik ga niet alles opnoemen waar we het over gehad hebben, maar een paar bijzonderheden wil ik wel graag vermelden.

De eerste avond ging over planten en bomen. Waar bestaan ze uit, hoe zijn ze opgebouwd en welke functie hebben ze binnen de natuur. De excursie was bijna in mijn achtertuin. Ik kijk nu anders naar de bomen daar dan voorheen.

De tweede avond ging over groot wild. Die avond heb ik veel gehoord over herten wat ik nog niet wist. Over de bronstijd, het burlen en het groeien

van het gewei. Allemaal verteld door een zeer enthousiaste vrijwilliger van de Kroondomeinen. We gaan daarna ook daar kijken naar de herten. Eerst spannend door het bos, zien we er al één?? Jazeker, een damhert en later de andere herten.

De vrijwilliger geeft de herten die binnen de omheining lopen in de winter altijd extra voer, ze hoefde nu maar even wat extra's uit te strooien en daar kwamen ze. Vanuit de observatie hut van het Aardhuis konden we ze prachtig bekijken. Echt geweldig, wat een prachtige dieren.

De derde avond ging over paddenstoelen. Ik heb nooit geweten dat er zoveel verschillende soorten zijn en dat er onder de grond een heel netwerk van schimmeldraden (mycelium of zwamvlok) aanwezig is. Ook heb ik me niet gerealiseerd dat wanneer je onder aan een boom een mooie paddenstoel ziet, dat de boom ten doden is opgeschreven. Al zal dat nog wel enige jaren duren.

Ook hierna gingen we op excursie. Nu naar een landgoed in Amersfoort, waar twee zeer enthousiaste vrijwilligers ons stonden op te wachten. We hebben een klein deel van het landgoed bekeken en ze wezen ons op paddenstoelen die ik uit mezelf nooit ontdekt had. Niet de gebruikelijke die we allemaal wel kennen, maar bijzondere. Een soort op een boom, het leken net dropjes, zo voelde het ook. Ik geloof

iets van de zwarte knoopzwam. Want wat een namen verzinnen ze voor deze schimmels. Ik heb bewondering voor de mensen die al die namen kunnen onthouden. Ik heb me verwonderd over de prachtige kleuren.

Het knalgeel van heksenboter en wat dacht je van de rode kleur van de vermiljoenhoutzwam. De oh...’s en de ah ...’s waren veelvuldig te horen. De vrijwilliger zei ons dat voor hem een excursie was geslaagd als hij merkte dat de mensen zich verwonderden. Nou dat deden we. Hij vertelde dat er op dit landgoed wel 140 soorten paddenstoelen te vinden waren en dat in Nederland!

De vierde avond ging over de geologie rondom Nijkerk. Zeer interessant en ook weer gegeven door een enthousiaste docent. Veel nieuwe informatie gekregen. Hoe Nijkerk aan zijn naam komt. Hoe de ligging van Nijkerk is en hoe die is ontstaan na de verschillende ijstijden. Verder hoe de bodem er na die ijstijden en tussenliggende periodes uitziet. Ook dit werd de zaterdag erop weer een stuk duidelijker, toen we een echt bodemonderzoek gingen doen. Eerst keken we vanaf de dijk bij het gemaal hoe de ligging van Nijkerk is. Je kan het daarvandaan prachtig zien. Je ziet duidelijk dat Nijkerk in een kom tussen twee stuwwallen ligt. Daar gingen we ook een bodemboring doen. Prachtig om te zien. We kwamen tot 3,5 meter diep en konden in de bodem de verschillende lagen zien.

O.a. een prachtige kleilaag. Verder bekeken we verschillende zandruggen en een gebied waar zandduinen zijn, en hebben we de Kruishaarseberg beklommen. Super leuk!

Nu komt er nog één avond theorie over ecologie. Ik heb er weer zin in, want ik hoor vast weer veel nieuws. Aan deze avond zit geen excursie verbonden.

Ik heb erg genoten van deze cursus en volgens mij mijn medecursisten ook. Ik heb me verwonderd over wat er allemaal in de natuur gebeurt en hoe alles met elkaar samenhangt. Dat wist ik al wel een beetje maar toch.....? Ik denk dat ik nu anders kijk als ik een wandeling maak. Daarnaast bewondering voor de natuur, hoe sterk deze is en wat voor invloed ze op het leven om ons heen heeft. Ook bewondering voor de vrijwilligers die super enthousiast zijn en er voor zorgen dat al deze kennis en ervaringen worden door gegeven. Bedankt!!!

Bernadette Post

Het IVN doet aan educatie en is bezig met duurzaamheid en milieu. Verbazing en verwondering mag echter ook.

Op mijn hand zit een insect, nog geen millimeter lang en een tiende millimeter breed. Van details zoals die van een kop, poten of vleugels is niets te zien. Het is een piepklein, zwart streepje dat zich razendsnel over mijn hand beweegt. Als ik verhoudingsgewijs zo snel zou kunnen lopen, zou ik wereldkampioen zijn.

De pootjes

Dit dwerginsect heeft zes poten. Die worden bij het lopen alle zes razendsnel bewogen. Ik weet zeker dat van dit insect die pootjes nog nooit in de war zijn geraakt, met andere woorden: de ene poot loopt de andere poot nooit voor de voeten.

De coördinatie van de beweging van die zes poten is een heel ingewikkeld gebeuren. Er is nog geen robot ontwikkeld die zo'n beweging van zes poten kan kopiëren. Twee poten lukt wel, vier poten gaat ook, maar om een robot met zes poten te laten rennen, gaat de hersenen van de robotontwikkelaars te ver.

Dit lilliputterinsect lukt het wel. De hele machine die voor deze ingewikkelde beweging nodig is, bevindt zich in het lichaam van nog geen tiende kubieke millimeter.

In de kop of misschien in een ander deel van het lichaam moet zich een zenuwcentrum bevinden dat naar mijn bescheiden wetenschappelijke mening uit een kleine honderdduizend zenuwdraden en zenuwknopen bestaat en voorzien is van alle chemische stoffen, zoals bijvoorbeeld acetylcholine die de doorvoer van de prikkels bevordert.

Ieder pootje bestaat uit drie onderdelen, net zoals bij een mens zijn been: voet, onderbeen en bovenbeen. Die drie onderdelen moeten ook weer samenwerken. Onze dwerg heeft zes poten met aan iedere poot drie onderdelen. Totaal dus achttien onderdelen.

Hoe dun is één pootje van dit insect. Misschien een vijftigste millimeter. Daar zitten allerlei spieren en zenuwen in die allemaal rekening moeten houden met de andere vijftien onderdelen van die andere pootjes. Een gigantische klus.

De vleugels

Opeens is het insectje verdwenen. Niet door een windvlaag. Hij of zij is weggevlagen. Ik kan nog vrij goed zien, ook zonder bril. maar ik zou microscoopogen moeten hebben om te zien of dit insect vleugels had.

De beweging van vleugels is zo ingewikkeld dat de mens niet in staat is geweest om ooit iets te maken dat die beweging kan kopiëren.

De voortbeweging van alles wat de mens kan laten vliegen wordt veroorzaakt door wiken, propellers of straalmotoren, in ieder geval niet door vleugels.

De vleugels zitten aan het borststuk vast en moeten naar alle kanten goed kunnen bewegen. Dit scharnier moet heel klein zijn maar hierdoor lopen alle zenuwen die nodig zijn voor de beweging van de vleugels die afhankelijk van elkaar moeten bewegen. Gaat de vliegtocht naar rechts dan moet de linkervleugel zich anders bewegen dan de rechtervleugel. En dat gaat allemaal moeiteloos. Dit kleine beestje maakt geen enkele beweging die niet noodzakelijk is. Alles wat het doet is doelgericht.

De ogen

Een insect heeft facetogen, dat wil zeggen dat een oog bestaat uit vele afzonderlijke kleine oogjes die samen een beeld vormen. Zo'n oog moet gevaar kunnen waarnemen, richting kunnen vast stellen en licht van donker onderscheiden, ook hiervoor zijn talloze zenuwen nodig.

De voortplanting

Mijn kleine insect heeft al een paar bijzondere levensfasen achter de rug. Het insect begon als een eitje dat zo klein was dat dit met een goede microscoop nauwelijks te zien was. Waar werd dat eitje gelegd en wanneer is de vraag. Hieruit kroop

een larve die van wie weet wat voor voedsel leefde. De larve verpopte zich, (ik vraag me af waar en hoe lang). Hieruit kwam het volwassen insect.

Nu is het meestal zo dat de laatste fase van een insect bedoeld is om zich voort te planten. Daarvoor is meestal een insect nodig van het andere geslacht. Het mannetje moet meestal het vrouwtje lokken. Dat gaat altijd door de geur. Dit kleine beestje moet dus, als het een mannetje is, een geur verspreiden die zich onderscheidt van allerlei andere duizenden geuren die insecten en andere dieren verspreiden om een partner te lokken. (soms doet het vrouwtje dit om een mannetje te lokken.

In dat kleine lijfje vindt dus een chemisch proces plaats dat uniek is, hier bevindt zich op een heel klein plekje een chemisch fabriekje dat een unieke stof produceert, een stof waar geen ander insect op af komt dan dit minuscule wezen. Als het is gelukt een partner aan te trekken moet er een paring plaatsvinden. Van kieskeurigheid is over het algemeen geen sprake. De genen van het insect zorgen er voor dat de paring moeiteloos verloopt.

De oren

Kan dit insect horen? Heeft het een leervermogen? Ik weet het niet. Ik weet eigenlijk helemaal niets van dit kleine beestje. Het is een wonder op zes pootjes. Bestaat er een entomoloog

die een paar jaar studie aan dit insect zou willen wijden?

Samengevat: dit kleine diertje moet een ongelooflijke hoeveelheid van zenuwen hebben en een enorme hoeveelheid van allerlei fabriekjes voor allerlei eigenschappen. Een wonder van techniek gevat in nog geen tiende kubieke millimeter.

Bijen en andere insecten die de bloemen van onze voedselplanten bestuiven zijn heel belangrijk. Het zou best kunnen zijn dat dit minuscule insect ook één of andere eigenschap bevat die een weldaad zou kunnen zijn voor de mens. Wie zal het zeggen.

Leendert de Boer

Heiweg 34
3794 MP De Glind
Tel: 06-23769164
www.gertdavelaar.nl
info@gertdavelaar.nl

Welkom bij Albert Heijn Nijkerk.

Openingstijden:

maandag t/m zaterdag 07.00 - 22.00 uur

zondag 08.00 - 22.00 uur

Dat is het *lekkere* van...
Albert Heijn Van den Tweel

Frieswijkstraat 72 - Nijkerk

SPEULDERBOS, HET BOS MET DE DANSENDE BOMEN

13 november bezocht de fotowerk-groep het Speulderbos. We hebben de auto geparkeerd bij restaurant Boshuis Drie. We hadden prachtig weer met een heerlijk zonnetje, perfect voor een mooie wandeltocht. Richard Masmeijer gidste ons langs mooie bezienswaardigheden. Richard weet veel te vertellen over de bijzonderheden van het Speulderbos.

Muizenstaartjes op de kegel van een douglasspar

Het Speulderbos is een van de oudste en mooiste bossen van Nederland en heeft een rijke historie en een boeiend verleden. Het bos ligt op een stuwwal, waardoor er grote hoogteverschillen zijn. Het hoogste punt ligt op 55 meter boven de

zeespiegel. Dit geeft ook het idee dat je niet in een Nederlands bos rondloopt. Het is ook een afwisselend bos en doordat er veel dood hout aanwezig is, groeien er talrijke paddenstoelen en mossen.

Waskolk

We wandelden als eerste langs de waskolk. Dat is een gegraven gat in de grond waar het regenwater permanent kon worden opgevangen. Ze hebben dit vroeger gebruikt als wasplaats voor de schapen en ook om de wol hierin te wassen.

Monument midden in het bos

Vervolgens stonden we stil bij een klein monumentje, midden in het bos, ter nagedachtenis aan een verzetsgroep. Op het bordje van Staatsbosbeheer staan de 7 namen vermeld van de mannen die op 13 december 1944 werden opgepakt door de Duitsers. Veel wandelaars zullen hieraan voorbijlopen, omdat het niet bij een wandelpad staat. Je moet echt van de wandelpaden af om erbij te komen. Dankzij onze gids Richard hebben we het gezien.

Onderduikershol

In het bos zijn de restanten te vinden van een onderduikershol daterend uit de Tweede Wereldoorlog. Het onderduikershol is gemaakt in 1943 en tot juli 1944 gebruikt als tijdelijke schuilplaats. De schuilplaats werd gebruikt door Engelse piloten en voortvluchtige landgenoten.

Het bestond uit een leefruimte en enkele slaapvertrekken. De ingang was afgesloten met een verborgen luik in de grond. Als vluchtweg was er een 75 meter lange ondergrondse vluchtgang gegraven waardoor men in geval van nood kon vluchten.

In juli 1944 werd de schuilplaats door de Duitsers ontdekt. Op dat moment woonden er 13 mannen. Zij konden via de vluchtgang veilig ontsnappen. Tegenwoordig staat er een informatiebord bij het onderduikershol en worden de oude contouren door middel van gekleurde paaltjes aangegeven. Ook de vluchtgang die niet meer ondergronds is, is nog altijd goed herkenbaar.

Dansende bomen

In het Speulderbos hebben veel beuken naar boven gerichte takken en stammen met veel kronkels. Deze zogenaamde 'Dansende bomen' zijn ontstaan doordat de mensen die vroeger in deze omgeving woonden, alleen de rechte bomen hebben gekapt en de kromme bomen hebben laten staan. De kromme bomen konden ze immers niet gebruiken om huizen mee te bouwen.

Grafheuvels

In het bos vind je ook eeuwen oude grafheuvels. Bij opgravingen werden er aardewerken urnen gevonden van het klokbekervolk, die in deze regio, tussen 2600 en 2100 v. Chr. hebben gewoond.

Solse Gat

In het Speulder- en Sprielderbos ligt een zogeheten leemkuil. Dit gat is in de ijstijd ontstaan door smeltend ijs. Later is hier door de Veluwe boeren leem afgegraven. Hierdoor is een moerassige kuil van ca. 40 bij 20 meter ontstaan. Rond het Solse Gat groeien er verschillende bijzondere planten zoals de bosanemoon, de slanke sleutelbloem en het waterdrieblad. In het water leven veel amfibieën. Voor het wild biedt de poel een drinkplek. In de zomer kan je hier vuurvliegjes zien en dat heeft waarschijnlijk bijgedragen aan de vele mythen en sagen over het Solse gat.

Mythen en sagen over het Solse gat:

- Het zondige klooster
- De dansende bomen
- De vermoorde koopman
- Witte wieven
- Heksen bijeenkomsten
- Dwalende geesten
- Rituelen en offers aan de Germaanse Zonnegod Sol

Het Speulderbos is een bos dat absoluut niet saai is en na een wandeling, kun je lekker bijkomen in Het Boshuis (wel vooraf reserveren, want het is een erg populair restaurantje).

Petra Heidinger

Creatief met recycling

IVN-mensen houden van recycling. In hun tuin hergebruiken ze alle bladeren, takken en dergelijke. De bladeren kunnen meteen in de bloembedden worden gestrooid. Er zijn tuinders die de bladeren van de bomen in de straat opvegen en daar compost van maken. Ik heb ongeveer twintig zakken met bladeren opgeveegd die van de elzen voor mijn huis op de straat en de stoep vielen. Die gaan onder andere de compostbak in.

Groente en fruit gaan ook in de compostbak. Glas, plastic, papier, blik en dergelijke gaan naar de recyclingcontainers in wijken en bij winkels. De afvalbak voor restvuil gaat maar één keer in de twee maanden aan de straat.

Van de plastic bussen van het visvoer die leeg zijn, worden vogelvoerkastjes gemaakt. Het maken hiervan is zo eenvoudig dat er geen beschrijving van gegeven hoeft te worden. Op de foto is duidelijk te zien hoe het moet. Moeilijk is wel om de opening aan de voorkant te maken. Ik heb dit gedaan door eerst een gat te boren en daarna met de blikchaar een kleine opening te maken. De eekhoorn, die ook graag van het vogelvoer snoept, heeft de opening groter geknaagd. Dag in dag uit komen de mussen eten, soms tien tegelijk. De visite vindt het prachtig, vooral het geruzie van de mussen. Ook pimpelmezen en koolmezen pikken graan uit de voerbakken. Wat op de grond valt, wordt door vinken, merels en heggenmussen opgepikt.

Een badkuip recycleren

Als ik ergens langs de weg iets zie liggen wat weggegooid is, en toch redelijk waardevol, bedenk ik eerst wat ik er mee kan doen. Zo zag ik op het erf van boerderij 'Weltevreden' watertonnen, betonklinkers, badkuipen, blauwe en rode dakpannen liggen. Na een maand wist ik hoe dit alles hergebruikt kon worden. Er kon een vijver worden

gemaakt. Maar eerst netjes vragen aan de eigenaar wat hij kwijt wilde. Alles wilde hij kwijt, voor niks, hoe meer er weggehaald werd, hoe beter. Scheelde weer heel wat stortgeld.

Ik heb een paar honderd rode en blauwe dakpannen, zo'n honderd oude betonklinkers, tien stoeptegels en een stalen badkuip meegenomen. Kostte wel enkele ritjes. Met dit materiaal konden nieuwe muurtjes gebouwd worden en andere verbeterd. Zo blijf je bezig.

De badkuip werd voor de helft ingegraven, op deze manier kan er geen door regen opspattend zand in de badkuip komen en waaien er naar verhouding weinig bladeren in. De badkuip werd nauwkeurig horizontaal geplaatst en gestabiliseerd (een heel moeilijk karwei) en daaromheen kwam een muurtje van dakpannen, bakstenen en tegels. Het cement was een mengsel van klei, scherp zand, compost en kalk. Hierin gaan allerlei mossen, varens en muurplanten groeien. Na twee dagen zwoegen was de klus geklaard.

Waarom zo'n badkuip als vijver?

1. De badkuip bevat meer dan tweehonderd liter water, alleen water en meer niet. De bedoeling is om te zien wat er gebeurt als er verder niets aan gedaan wordt. Op den duur komen er waarschijnlijk dieren en planten in door natuurlijke oorzaken. Er

sprong al een pad in de badkuip toen ik er nog mee bezig was.

2. Deze vijver is een lust voor het oog. De blauwe lucht, witte wolken, overvliegende vogels, huizen en bomen worden er in weerspiegeld. Komt ook doordat de badkuip tot de uiterste rand is gevuld, met een gewone vijver kan dit meestal niet. En het leuke is ook nog eens: het hele experiment heeft geen cent gekost.
3. Op een waardevolle manier is materiaal hergebruikt. De muurtjes eromheen raken al snel helemaal begroeid met planten, zoals verschillende soorten mossen en varens, muurleeuwenbek en fijnstraal, leuk voor de diversiteit. Deze planten moeten er wel eerst in gepoot worden. De muurtjes raken namelijk, als je er niets aan doet, op den duur wel begroeid, maar dat kan jaren duren en daar kan ik, gezien mijn leeftijd, niet op wachten.

Om de diversiteit zo groot mogelijk te maken hoort een tuin een vijver, een composthoop en een rommelhoekje te hebben en door dichte beplanting mag er geen grond te zien zijn. Er is al een poel met daarin tufsteen en dakpannen. De begroeiing bestaat uit

tongvarens, ook kiemplantjes ervan, mossen, muurleeuwenbek, hoornblad en dergelijke. Natuurlijk ook ongewenste planten zoals grassen. Experiment dus gelukt.

Nu wilde ik ook wel een zien wat er gebeurt als je een vijver aan zijn lot overlaat. In Nederland zijn meer dan een miljoen tuinen. Als iedereen zijn tuin natuurvriendelijk maakt, krijgen allerlei dieren, planten en schimmels meer kans.

Door dit artikel denkt de lezer misschien: ik ga mijn tuin (of balkon) nog natuurvriendelijker maken, het kan altijd nog beter en: het kost altijd veel minder tijd dan je denkt.

O, ja, de boer van 'Weltevreden' wil graag van al zijn tonnen, badkuipen, stenen en dakpannen af.

Leendert de Boer

BOUW
BULDERWEG *hoveniersbedrijf*

Hoveniers Aanleg

Hoveniers Onderhoud

Boomtechniek

Schoolpleinen

Flora en Fauna

Bouw Bulderweg Hoveniersbedrijf
Duifhuis 34
3862 JG Nijkerk

Tel: 033 245 41 86
Mobiel: 06 53 302 663

FF SOLUTIONS

*oplossingen flora & fauna
binnen het wettelijke kader*

Onderdeel van:
R.I.-Buitenbouw B.V.

www.ri-buitenbouw.nl

Werkgroepen

Advertenties	Rien Loman	033 - 246 18 54 advertenties@ivn-nijkerk.nl
Boomfeest	Maarten Oosterkamp	06 - 28 84 94 40 boomfeest@ivn-nijkerk.nl
Communicatie en PR	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 promo@ivn-nijkerk.nl
Energie Strategie	Arjan van Slooten	06 - 36 38 40 06
Fotowerkgroep	Petra Heidinger	fotowerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Gidsen en excursies	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 gidsenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Hoogstambrigade	Rien Loman	06 - 25 08 18 05 hoogstambrigade@ivn-nijkerk.nl
Werkgroep Promo	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 promo@ivn-nijkerk.nl
Landschapsbeheer	Rien Loman	033 - 246 18 54 landschapsbeheer@ivn-nijkerk.nl
Natuurlijk Proeven	Elly Kuijt	06 - 22 23 28 68 ellykuyt@gmail.com
Natuurouders	Arjan van Slooten	natuurouders@ivn-nijkerk.nl
Nieuwsbrief	Herman van Dasselaar en Jorieke Linnenkamp	pr@ivn-nijkerk.nl
Nijkerk Natuurlijk	Egbert Woudenberg	06 - 43 48 39 27 nn@ivn-nijkerk.nl
Planten	Arjan Kalee	plantenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Scholen	Ruud Verhoef	06 - 50 74 38 18 scholenwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Vogels	Jan Wouda	033 - 844 40 93 vogelwerkgroep@ivn-nijkerk.nl
Website	Ruud van Veenschoten	06 - 81 33 26 28 webmaster@ivn-nijkerk.nl

**VAN
DER
GOOT**

OPTICIENS

EEN KLASSE OP ZICH
EL SWAROVISION. VERREKIJERS MET SUPERIEURE TECHNOLOGIE

IVN leden krijgen 15% korting op aanschaf van verrekijker
of telescoop van Swarovski, Zeiss of Bynolyt.

Plein 15 - Nijkerk

EL
GRENZELOZE
PERFECTIE

SEE THE UNSEEN

